

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 128

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JUNE 1ST, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Jugoslovanska Socialistična Zveza je otvorila 28. maja svojo konvencijo v Milwaukee. Konvencija je bila dokončana v ponedeljek večer. V soboto večer, 28. maja, so imeli socialisti velik banket v South Side Turn dvorani. Banketa se je udeležil tudi socialistični župan mesta Milwaukee — Hoan. V nedeljo so pa imeli zborovalci velik koncert z igro. Nastopila sta pevska zbor Pleninska Roža in Naprej.

Generalni konzulat Jugoslavije v Chicagi išče rojaka Janeza Preve, rodom iz Radovljice na Gorenjskem. Generalni konzulat ima za omenjenega rojaka važno pismo in denar.

V Porterville, California, je umrla Mrs. B. Dehatri. Poleg soproga zapuščala tudi dve hčeri, Mrs. Tony Simončič in Inez Dehatri, ki študira na Berkeley univerzi.

Iz La Salle, Illinois, se poroča: Pred dobrim tednom so našli Igneca Udovca, postaršnega rojaka in samca, ubitega v njegovem stanovanju v sosednjem mestu Cherry, kjer je "pečlaril" dolga leta. Gre se za roparski umor. Aretirani so bili trije Slovenci in bratje August, Ben in Jakob Ferme ter Italijan Joseph Casolari. Kakor poroča policija, je Casolari izpovedal, da so bratje Ferme naredili načrt za umor in plačali njemu \$50.00, da ga je izvršil. Udovcu so vzeli preko \$500.00. Preiskava se nadaljuje.

150 mrtvih

Chicago, 31. maja. Več kot 150 Amerikancev je našlo svojo smrt na Spominski dan 30. maja. Ene so ubili avtomobili, drugi so utonili pri kopanju, več jih je našlo smrt v zrakoplovnih nesrečah. V New Jersey je bil neki gledalec ubit od baseball kroglice, v Los Angeles je neki golf igralec padel mrtev na tla, ko je zadel kroglo, v Alabami je neki fant v spanju koral v vodi in utonil, v New Yorku je bil ubit neki mož, ko je top eksplodiral, zopet drugi je umrl, ko je padel na tračnice podzemeljske železnice. V Pennsylvaniji je bilo 15 oseb ubitih od avtomobilov, 9 v Californiji, v Ohio trije in dva sta utonila.

Napadeni rojak

Ko je preteklo soboto večer zapeljal slovenski trgovec Geo. Kuhar svoj avto v garažo, stopita k njemu dva mlada roparja z revolverji v roki. Kratko povleče se je glasilo, da dvigne Kuhar roke kvišku. Če človeku gledata v oči dva nabasana revolverja, ni da bi se človek obotavljal, in tudi naš George se ni. Vse žepa sta mu roparja obrnila, mu vzela ljuče in dve usnjati listnici. Delo je šlo hitro izpod rok, in v par sekundah sta že zbežala. Kuhar je pa mož korenjak, in si napada ni vzel preveč k srcu, ker — roparja sta mu odnesla dve prazni listnici in ključe, a v žep, kjer je imel precej denarja, pa bledita nista pogledala, misleča, da je denar v listnicah. Pač sreča v nesreči.

Rev. Leskovic umrl

Iz Eveleth, Minn., se poroča, da je v bolnici v Duluthu umrl slovenski župnik iz Eveletha, Rev. Anton Leskovic. Bil je mirne narave in blagega značaja, in njegovo ime je le malo prihajalo v javnost. Podrobneje poročamo, ko dobimo natančnejše poročilo.

Brezposelnost narašča po vsem svetu. Novice iz delavskih krogov sveta

Ženeva, 31. maja. Mednarodni delavski urad je zbral podatke glede brezposelnosti, kot prevladuje v posameznih državah sveta, od leta 1930 naprej. Glasom teh podatkov je brezposelnost narasla kot sledi: v Nemčiji za 29 odstotkov, v Avstriji za 12, v Angliji za 7, v Belgiji 62 odstotkov, v Danski 28, v Nizozemski 94, v Švici za 87 odstotkov, v Čehoslovaki za 57, v Avstraliji za 13, v Kanadi za 25, na Ogrskem za 39, v Finski za 73 odstotkov, v Franciji za 675, na Irskem za 18, v Italiji za 53, na Japonski za 8 odstotkov, na Poljskem za 4 odstotke, v Romunski za 36 in v Jugoslaviji za 45 odstotkov.

Mexico City, 31. maja. Delavci v ameriških tovarnah American Smelting and Refining Co. so odšli na štrajk, ne da bi prej delodajalce obvestili, kar je po postavah Mehike protipostavno. Lastniki tovarne so izjavili, da bodo v treh dneh dobili druge delavce, ako se prvi ne vrnejo na delo. Policija je zabranila vsako demonstracijo pred tovarno.

Šangaj, Kitajska, 31. maja. Dočim so tu že pred enim tednom zaštrajkali poštni uslužbenci, se sedaj poroča, da so storili isto poštini nemščenci v trinajst drugih mestih Kitajske. Poštni uslužbenci so šli na štrajk iz vzroka, ker sploh niso dobivali plač, ko trdi vlada, da nima denarja na razpolago.

Patterson, New Jersey, 31. maja. 50 svilariskih delavcev je odpotovalo od tu proti glavnemu mestu Trentonu, kjer bodo vpriporili demonstracije in zahtevali pomoč brezposelnim in zavarovalnino proti brezposelnosti. Guverner države je bil tozadevno obveščen.

Velika razlika

Zadnje ljudsko štetje je doseglo, da prebiva v Clevelandu 137,678 družin v najetih hišah, dočim ima 81,110 družin svoje lastne hiše, 48,518 družin, ki prebiva v svojih lastnih hišah, je bilo rojenih v tujemstvu ali mnogo več kot polovica, kar je znamenje, da nekdanji tujezemci raje kupujejo svoje domove kot pa tu rojeni Amerikanci. Nadalje se je dognalo, da se nahaja v Clevelandu 103,332 družin, ki so bile tu rojene, in 100,306 družin rojenih v tujemstvu. Poleg tega imamo tudi 17,525 zamorskih družin.

Nemški domovi

Zvezni sodnik West je pretekle dni odredil, da se pobije obtožba proti nemškemu društvu v dveh nemških narodnih domovih, kamor so pred nekaj tedni vdrl zvezni prohibicijski agenti in zaplenili vse, kar so dobili. Tudi morajo prohibicijski agenti vrniti vse zaplenjeno blago. Prohibicijski agenti so vdrl v domove, kjer se je točilo s pomočjo ponarejenih članskih kart.

Prva obletnica

V četrtek, 2. junija, se bo ob 8 ur jutraj brala v cerkvi sv. Lovrenca v Newburgu sv. maša za pokojno Ana Aidišek ob priliki prve obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

Duhoven in socialisti

Včeraj je imel v Jugoslav. Narodnem Domu v West Parku govor pastor Rev. Strickland, tajnik socialistične stranke v Indiani.

Prepovedano blago je najbolj vabljivo

Francoska republika je pri volji, da se znižajo mednarodne reparacije

Rouen, Francija, 31. maja. Paul Painleve, eden odličnih Francozov, ki bodo v novi vladi igrali veliko vlogo, je pravkar podal izjavo, iz katere je razvidno nekaj načrtov nove francoske vlade. Painleve je govoril na banketu radikalnih socialistov, katerih vodja, Edourd Herriot, bo najbrž prihodnji francoski ministerski predsednik. Tu je izjavil, da bo nova francoska vlada pripravljena podeliti Nemčiji gotove koncesije glede vojne odškodnine, in da je pri volji odnehati na konferenci v Lausanne glede mednarodnih dolgov. Painleve je obenem izjavil, da so zadnje volitve v Franciji pokazale ljudsko voljo spravljivosti napram Nemčiji. Je dejal Painleve: "Nič ne čuti, da bi bila Nemčija v današnjih razmerah zmožna plačevati vojno odškodnino. Da pa ne bodo upniki preveč odškodnovani, smo pripravljene z njimi sodelovati in k sodelovanju povabiti tudi Nemčijo, da se uravnava mednarodne finančne in druge razmere." To je jako važna izjava odgovornega Francoza, in upati je, da se bodo države glede dolgov in odškodnine končno sporazumele, kar bo imelo za posledico, da bo strašna depresija, ki tlači svet že tri leta, končno odpravljena.

Graduanti

V petek, 3. junija, se vrši graduacija na Cleveland Extension High šoli. Slavnost se vrši v John Hay višji šoli. Med oniki, ki bodo dobili diplome, je tudi več Slovencev, ki so zadnja leta posvetili svoje večerne ure študiju, in sicer: Stanley Laurich, Stephan Laurich, Vera Lurich, Joseph Osredkar, Mary Milner, Jack Tisovec in John Žust. Vsem graduantom naše iskrene čestitke!

Hoover je šel osebno pred senatorje, ki so sprejeli davčna bremena

Washington, 1. junija. Prvič odkar se nahaja v Beli hiši je prišel predsednik Hoover v senatno zbornico v torek opoldne. Z nenavadno resnostjo je prošil in rotli senatorje, da upoštevajo nevarnost, ki preti ameriškemu narodu in ameriškemu dolarju, ako ne sprejmejo dovolj novih davkov, da se pokrije deficit v zvezni blagajni. Hoover je obenem prošil, da sprejmejo postavitev prodajni davek, kot ga je priporočal Hoover, toda z 72 proti 11 glasovom so sprejeli druge davke, in sedaj je dovoljenega dovolj denarja, da se pokrije deficit v zvezni blagajni. Skupna svota znaša \$1,125,000,000. Toliko bodo nabrali novih davkov, da se pokrije primanjkljaj v blagajni. Senat je naložil sedeže nove davke: Dohodninski davek se naredi enak onemu iz leta 1922, kar prinese \$70,000,000. Davek na elektriko, 3 procenote od prodanega toke, znesse \$55,000,000 na leto. En cent davka na gasolin, znesse \$150,000,000 na leto. Senat je zboroval do 2. ure zjutraj v sredo, 1. junija.

"Gospodična s pošte"

Tako je naslov novi povesti, katero smo začeli danes priobčevati. Povest je prestavljena izrečno za "Ameriško Domovino." Dejanje se vrši na deželi, z istimi šegami in navadami, kot smo jih videli doma v starem kraju. Povest je lepa, skrajno napeta in jo bo gotovo vsak naročnik z veseljem čital.

Suhaški republikanci bodo zapustili stranko, ako je proti prohibiciji

Washington, 31. maja. Suhaške organizacije v Zedinjenih državah bodo zapustile republikansko stranko, katero so v letu 1928 tako krčevito podpirale, ako se vodstvo stranke izjavi proti prohibiciji. V torek se je pričelo v glavnem mestu zborovanje suhaških organizacij, ravno dva tedna prej, predno se začne republikanska predsedniška konvencija. Anti-Saloon liga in 38 raznih njej podrejenih organizacij, zboruje v tem mestu. Prijatelji prohibicije se dobro zavedajo, da pri demokratih nimajo ničesar iskati, kajti naj demokratski kandidata za predsednika, dejstvo je, da bo demokratska stranka gotovo sprejela za svoj program odpravo prohibicije. V takem položaju se suhači obračajo k republikanski stranki, kot k zadnjemu zavetju. Predsednik Hoover je dobil te dni od suhačev dobro svarilo, da če misli kako spremembo glede prohibicije, da pomeni to njegov poraz. Prištaši prohibicije so trdno izjavili, da če republikanci sprejmejo v svoj program točko, da so proti prohibiciji, da bodo suhači gotovo postavili svojega lastnega kandidata.

Obisk v domovini

V staro domovino se podasta na obisk Mr. in Mrs. John Strgar, 1903 Cherokee Ave. Posestniki nameravata vse večje kraje v Sloveniji, kot Ljubljano, Novo mesto, Krško, Maribor. Če imajo kako naročilo za stari kraj, naj se oglasi na naslovu, kot zgoraj omenjeno, in Mr. Strgar bo drage volje storil. Mr. Strgar odpotuje v petek zjutraj s posredovanjem slovenske potniške tvrdke August Kollander, ki ima svoj urad v S. N. Domu.

Demokrati trdijo, da je Hoover fiasko in prerokujejo njegov poraz

Washington, 31. maja. Demokratični voditelji so danes ponovno izjavili, da je predsednik Hoover "popolna zguba," in da ne bo več dolgo, ko se bo moral umakniti iz Bele hiše, ko bo pri prihodnjih volitvah odločilno poražen od naroda. John Garner, demokrat, predsednik poslanske zbornice kongresa, in Henry Rainey, vodja demokratske večine v poslanski zbornici, sta silovito udrihala po sedanjim administraciji in obdolžila predsednika, da skuša svoje lastne grehe in napake zvrniti na kongres. Kot znano je predsednik poslanske zbornice, John Garner, vložil v zbornici predlog za \$2,300,000,000 kredita brezposelnim v Ameriki. Hoover je ta predlog takoj napadel, da je "pork barrel" in nič drugega kot navadna tatvina javnega denarja. Garner je dejal: "Nam je znano, da je predsednik Hoover nezmožen voditi vladne posle, in do danes še ni pokazal nobene volje, da bi sodeloval in pomagal blažiti razmere, ki vladajo. V tej svoji nezmožnosti dolži druge osebe in kongres, češ, da so oni vse zakrivil, in skuša na ta način pokriti svoje lastne grehe. Predsednik Hoover kriči danes v javnost o deficitu, toda vzel ga je dve leti in pol, da je deficit odkril, dočim je prej molčal, ko se je zapravljalo v času, ko so republikanci imeli večino v kongresu. Sedaj skuša za deficit, katerega je Hoover sam povzročil, dolžiti kongres in demokrate." Kongresman Rainey, vodja demokratske zbornice, je pa izjavil: "Odkar je postal Mr. Hoover predsednik, so se Zedinjene države zadolžile za \$4,000,000,000. Ta dolg je nastal, ko je imel Hoover še republikansko večino v kongresu, in nikakor ne more dolžiti demokrate za dolg. Predsednik Hoover se je izkazal kot "popolna zguba" za časa svoje vlade."

Vest iz domovine

Mr. Jos. Cerjak, 13613 Diana Ave., nam sporoča, da je prejel iz domovine vest, da je umrla mati Marija Cerjak v vasi Režana, p. Brežice, v starosti 74 let. V domovini zapuščala hčer, v Clevelandu pa sina. Naj bo dobri ranjki hladna rojstna zemlja!

V Washington

Mrs. Louise Zidanič, 8905 Rosewood Ave. se poda 1. junija v Washington, D.C. na par tedenski obisk k svojemu sinu Joe in hčerki Emici, ki je tam zaposlena pri telefonski družbi. Zelim jo veselo snidenje in mnogo zabave.

Bivši policist

Aretiran je bil bivši policist William McLaughlin, ki je obtožen, da je nosil prepovedano orožje. Policista je zagovarjala njegova sestra Mrs. Kennedy, ki je odvetnica, varščino je pa postavil policijski saržent Kennedy, mož odvetnice.

Piknik godbe "Bled"

Priljubljena slovenska godba Bled priredi 19. junija na Močlinjarjevi farmi zabaven piknik, na kar že sedaj opozarjamo občinstvo. Za ples bo igrala godba lepe komade in tudi več koncertnih točk se bo slišalo.

Ugodni prazniki

Pravo čudo je, da tekem nedelje in ponedeljka ni bil nihče ubit od avtomobilov v Clevelandu. Samo tri osebe so bile ranjene.

Tisoče ljudi zapuščajo Ameriko. 1500 jih gre v kratkem iz Clevelanda

Svoje dni so se bali, da bo v Ameriko prišlo toliko ljudi, da slednja ne bo mogla preživeti vseh naseljencev, toda danes so razmere ravno nasprotno. Mnogo tisoč ljudi odhaja več iz Amerike, kot jih prihaja sem. John R. Northup, naselniški direktor v Clevelandu, se je izjavil, da namerava v najkrajšem času zapustiti 1,500 oseb Cleveland in se vrniti v litvinske gozdove, na silovito udrihala po sedanjim administraciji in obdolžila predsednika, da skuša svoje lastne grehe in napake zvrniti na kongres. Kot znano je predsednik poslanske zbornice, John Garner, vložil v zbornici predlog za \$2,300,000,000 kredita brezposelnim v Ameriki. Hoover je ta predlog takoj napadel, da je "pork barrel" in nič drugega kot navadna tatvina javnega denarja. Garner je dejal: "Nam je znano, da je predsednik Hoover nezmožen voditi vladne posle, in do danes še ni pokazal nobene volje, da bi sodeloval in pomagal blažiti razmere, ki vladajo. V tej svoji nezmožnosti dolži druge osebe in kongres, češ, da so oni vse zakrivil, in skuša na ta način pokriti svoje lastne grehe. Predsednik Hoover kriči danes v javnost o deficitu, toda vzel ga je dve leti in pol, da je deficit odkril, dočim je prej molčal, ko se je zapravljalo v času, ko so republikanci imeli večino v kongresu. Sedaj skuša za deficit, katerega je Hoover sam povzročil, dolžiti kongres in demokrate." Kongresman Rainey, vodja demokratske zbornice, je pa izjavil: "Odkar je postal Mr. Hoover predsednik, so se Zedinjene države zadolžile za \$4,000,000,000. Ta dolg je nastal, ko je imel Hoover še republikansko večino v kongresu, in nikakor ne more dolžiti demokrate za dolg. Predsednik Hoover se je izkazal kot "popolna zguba" za časa svoje vlade."

Podražena pijača

Montreal, Kanada, 31. maja. Z dnem prvega junija se podražila cena vske kanadske pijače, in sicer v nekaterih slučajih kar za 800 procentov. Opojna pijača je bila doslej v Kanadi zelo poceni, in vlada pričakuje novih milijonov zaslužka, ako podraži pijačo. Tako se podraži brandy od 5 do 40 centov pri steklenici, rum od 5 do 15 centov, importirani brinjevec od 10 do 25 centov. Pričuje se, da se bo radi tega zvišanja tudi cene v Ameriki zvišale. Zbog kanadskega zganja se je doslej v Ameriki prodajal po \$65.00, dočim bo nova cena najmanj \$90.00.

Listnica uredništva

Naročnica. — Po našem mnenju mora mož skrbeti za otroke, toda ker nam slučaj natančneje ni poznan, vam svetujemo, da se obrnete na Legal Aid Society, kjer vam bodo izkušeni odvetniki dali pravi nasvet, ki je zastoj.

Sinko preminul

Staršem Kline, 1049 E. 71st St., je umrl leto in pol star sinko Adam. Pogreb se vrši v četrtek pod vodstvom A. Grdina and Sons. Iskreno sožalje staršem!

Posvetitev škofa

Dne 8. septembra bo v katedrali v Clevelandu slovesno posvečen novi pomožni škof McFadden.

Smrtna kosa

Ob 1:45 danes zjutraj je preminul Ignac Znidaršič, p. d. Mohoriček, 1206 Norwood Rd. Podrobnosti poročamo jutri.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 8 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 128, Wed., June 1st, 1932

Davek na verižne trgovine

Tisoče in tisoče neodvisnih in prej samostojnih trgovcev je trust z verižnimi trgovinami že spravil na beraško palico. Tisoče eksistenc je uničil in pokopal tisoče malih trgovcev. Neusmiljeno se razširja trust in odpira nove trgovine, v katerih garajo pod strogimi odredbami uslužbenici, ki so odgovorni za vsako malenkost, ki imajo dolge ure in neprimerno male plače.

Godrnjanje naroda radi razširjevanja teh verižnih trgovin je na dnevnem redu. Postavnim potom ni mogoče preprečiti, da bi se ne širile verižne trgovine. Vsakdo ima pravico odpreti novo trgovino. Zato so pa v nekaterih državah segli po drugih sredstvih, da preprečijo uničevanje malega trgovca in njegove družine in preprečijo, da se bogastvo ne zbira v rokah maloštevilnih, da potem tisoči trpijo.

Ko je država Indiana uvedla velik davek na verižne trgovine, so se slednje pritožile na vse sodnije, češ, da je tak davek neposten. Na vseh sodnijah so verižniki zgubili, in tudi najvišja sodnja v Washingtonu je odredila, da je postava, ki naklada izvanredne davke verižnim trgovinam, popolnoma ustavna.

To je bil prvi udarec verižnim trgovinam, in v drugih državah se pripravljajo na nadaljno akcijo, da omejijo poslovanje teh trgovin. Na pritisk tisočih trgovcev in njihov prijateljev je prišel glas obdavčenja verižnih trgovin celo v kongres Zedinjenih držav. Kongresman Celler iz New Yorka je imel te dni govor v poslanski zbornici kongresa, v katerem je povdarjal škodljiv vpliv verižnih trgovin, in obenem je pa stavil predlog, da se obdavči verižne trgovine s posebnim zveznim davkom. Pri tem je kongresman Celler izjavil:

"Najnovejša preiskava je dognala, da verižne trgovine nikakor ne prodajajo cenejše kot pa navadne trgovine, ki jih lastujejo neodvisni trgovci. Vodstvo verižnih trgovin si sicer na vse načine prizadeva, da umetno ustvari mnenje v javnosti, da je v njih trgovinah vse ceneje, toda preiskava je dognala, da to ni resnica. Sledeti bi bil primeren davek na verižne trgovine."

"Kompanija, ki lastuje eno trgovino, bi plačala \$5.00 na leto. Kompanija, ki lastuje dve trgovini, naj plača \$10.00 od vsake na leto, tri trgovine \$15.00 od vsake na leto, štiri trgovine \$20.00 od vsake na leto, in pri petih trgovinah od vsake \$25.00 na leto, in tako dalje, na primer, kompanija, ki bi imela 100 trgovin, bi morala plačati od vsake \$500.00 na leto davka, in kompanija ki ima 200 trgovin, bi morala plačati \$1,000.00 davka na leto od vsake trgovine."

"Ako kongres upelje to postavbo, da se obdavčijo verižne trgovine, tedaj ne bodo samo sledile druge države, da upeljejo enak davek, pač pa se bo širjenje verižnih trgovin kmalu ustavilo. Danes je v Ameriki 7,839 trgovskih verižnih podjetij, ki operirajo v celi Ameriki nič manj kot 20j,000 verižnih trgovin."

"Pomislimo, da so velekapitalisti, ki lastujejo verižne trgovine, izpodrinili iz trgovine nič manj kot 208,000 malih trgovcev. Lastniki verižnih trgovin dobivajo danes na leto od svojih odjemalcev nič manj kot \$15,000,000,000 za skupljeno blago. Ako imajo pri prodanem blagu samo pet procentov čistega dobička, tedaj pomeni to, da dobijo kapitalisti iz svojih trgovin na leto \$750,000,000 čistega dobička. Ni čuda, da velekapitali čimdalje bolj odpira verižne trgovine, ki v tem in drugem in v vsakem mestu, kjerkoli poslujejo, zberejo denar od ljudi in ga pošiljajo na borze v roke finančnih magnatov, ki potem z umetnimi špekulacijami povzročajo padec vrednosti in ustvarjajo krizo, kakor jo moramo ravno sedaj prenašati."

Nad 80 odstotkov delnic verižnih trgovin lastuje ena sama družina v Ameriki. Ta družina je imela lansko leto čistega dobička \$60,000,000! Pomislite, kam to pride! Koliko stotisoč neodvisnih ljudi bi se lahko preživelo s tem denarjem, dočim je denar ostal v rokah ene same družine, ki razpolaga z njim tako, da se žrtvujejo vsako leto samostojnost in obstanek malega trgovca! Kongres mora najti pot, da zopet poživimo malega trgovca in pritisne verižne trgovine, ki, kot noben drug trust ne more prinesiti sreče in blagostanja splošnemu prebivalstvu."

D O P I S I

Cleveland, O.—Ni minilo še leto dni, ko smo imeli farani sv. Vida v Clevelandu pomemben dan. To je bilo o priliki, ko je naš župnik Rev. B. J. Ponikvar slovesno obhajal srebrni jubilej mašništva. To je bil vesel dan za nas farane in sploh za vso slovensko naselbino. Še bolj pomemben je bil dan 29. maja, ko je naš neumorni župnik B. J. Ponikvar obhajal srebrni jubilej delovanja v naši župniji. Obhajali smo ta dan v polni meri veselja in radosti. Kljub temu, da so slabi časi, katere nekateri

gre vsa čast in hvala našim č.č. sestram učiteljicam fare sv. Vida, ki se trudijo in ubijajo z našo mladino. In za vse to ne zahtevajo plačila ne časti, ampak gledajo le za korist fare, za korist naše mladine. Mi, starši, smo lahko ponosni, da imamo svoje otroke v skrbi in pod nadzorstvom tako marljivih in de-

lovnih učiteljic in voditeljev šole sv. Vida. Dolžnost nas veže, da se iz srca zahvalimo sestram učiteljicam za njih požrtvovalnost. Izročajmo še znanprej našo mladino v njih varstvo in naši otroci bodo v dobrem varstvu in dobro vzgojeni in poučeni.

Lawrence Bandi.

"Res lušno je bit' na deželi . . ."

Cleveland, O.—Pa bi kdo rekel in trdil, da "na farmah" ni mogoče dobiti novic; novice prihajajo samo iz velikih mest, kjer so industrije, finance, kjer so strasti in tekme, politika in družabni boji, a na kmetih pa mirno in idilično življenje, ki ne pozna velikih potreb in zahtev, ne nudi nobene važne spremembe, ni nobenih romantičnih zapletljajev, vse delo se vrši enolično, vsakdanje, dan je dnevu enak, noč noči—tako mislijo oni, ki živijo doli v mestih, in ne pomislijo, so naša mesta za pokoro delavcem, naše farme pa za razvedrilo duha in telesa.

Pred nekako dvajsetimi leti mi je Jernej Knaus, naša pristana mestna in farmarska korenina, tako lepo zapel onozano: "Res lušno je bit na deželi . . ." Če je kdo trdo delal vse svoje življenje, odkar je v Ameriki, je to gotovo naš Jernej. Pri trdem delu pa si je znal ob ugodnem času poiskati priliko, pa je odpeljal se ven na deželo, kjer je v svežem zraku, v dobri družbi, med hojami, gabri, bukvami, jesi, smrekami, topoli, hrasti in divjimi kostanji se odpočil in navzel novih moči za nadaljno delo. In pri svojih 60 krizih je Jernej danes še čvrst in zdrav, dasi v svojem življenju še en dan menda ni počival. S pridnimi rokami in pametnim razumom je tudi v jeseni svojega življenja mož korenjak.

Poslušal sem Jernejca in skušal ob vsaki priliki ostreji prah mestnega Babilona ter iskati smo se ob nedeljah in praznikih "ven na deželo," največ proti zapadu ali jugu od Clevelanda, dokler nismo pred 12 leti zvedeli za lepe slovenske farmarske naselbine v Madisonu, Geneva, Thompsonu in v ondodni okolici vse povsod. Tedaj v resnici ni bilo mogoče še 25 naših rojakov naseljenih med prijaznimi hribčki in dolincami Madisona in Geneve. Danes dobite tam nad 200 naših prijaznih in gostoljubnih slovenskih farmarjev, ki so v pravem pomenu be sede korenine.

Ni čuda, da tekmo zadnjih deset let vedno več Clevelandčanov obiskuje naše farmarske prijatelje v Madisonu, Geneva, Thompsonu in v ondodni okolici. Nad 200 slovenskih farmarjev onod ima tisoč sorodnikov v Clevelandu med mladimi in starimi, ki prav radi zahajajo v nadvse prijazna bivališča naših ljudi v Madisonu in Genevi.

Naši slovenski farmarji sami se jako redko oglašajo v javnosti, ker so mišljenja, da se dobro blago samo oglašja. In resnica je to. Od leta do leta prihaja večje število naših rojakov na obisk v Madison in Genevo. Prvotno zanemarjeni prostori nekaj starodavnih farm so se pod spretno slovensko roko zboljšali, prenovili, olepšali in poživili tako, da je prava slast preživeti par dni počitka in kramljanja s temi prijaznimi ljudmi.

Kdo je mislil pred desetimi leti, da bo šel v jeseni v Madison in Genevo po grozdje, da si njega stisne par sodčkov "ohajčana"? Kar nič niso verjeli ljudje, da bi trta v Madisonu in Genevi rodila tako zlahten sad, kot na primer v Doverju ali po drugih farmah na zapadu od Clevelanda, kjer so naši ljudje leta nazaj kupovali svoje grozdje od Nemcev in Ajrišev, češ, da je gospod oče nebeški gram tako gladko izvršil. Zato

delil poseben blagoslov za pridelek njih grozdja.

Danes pa je resnica, da naši slovenski farmarji v Madisonu in Genevi pridelujejo boljše, bolj slastno in okusno grozdje, kot ga je kdaj pridelal kak Nemec ali Ajriš na zapadni strani Clevelanda. To spoznanje prihaja počasi, toda gotovo. Prva leta naši ljudje v Madisonu in Genevi seveda niso mogli tekmoovati z drugimi, toda s pristno slovensko marljivostjo, razumom in upoštevanjem razmer, so naši slovenski farmarji v Madisonu in Genevi tako povzdignili svoje vinograde, da se lahko ponašajo, da so prvi med vsemi. Grozdje naših slovenskih farmarjev v Genevi in Madisonu ni dobilo samo priznanja v Clevelandu, kjer slovenska naselbina vsako leto potrebuje od 2,000 do 3,000 ton grozdja, pač pa se oglašajo zadnja tri leta slovenski in hrvaški kupci iz Pennsylvanije, West Virginije, Indiane in Illinois, ki vsi priznavajo, da grozdni pridelek slovenskih farmarjev v Genevi in Madisonu, Ohio, ga nima para.

Več let nazaj so naši ljudje naročali grozdje iz države New York ali iz države Michigan, precej rojakov je kupovalo grozdje celo iz Californije. Ne bom trdil, da grozdje iz New Yorka ni dobro, nasprotno, newyorsk grozdje je imenito, in tudi grozdju iz Michigana ni dosti oporekati, svetujem pa, kdor je imel kapljo doma iz michiganskega, californijskega ali newyorsk grozdja, in ni še poskušil pridelka vinogradov od naših slovenskih farmarjev v Madisonu in Genevi, ta naj poskusi. Prav gotovo se bo počutil tako, kot so se počutili ženi-tovanjki gostje v Kani Galilejski, ko jim je sam Krist točil najboljšega vina potem, ko je gostom zmanjkalo vsega druga . . .

Saj pravim, kam sem zašel. Novice sem hotel pisati iz dogodkov pri naših slovenskih farmarskih družinah v Madisonu in Genevi, v Thompsonu, v Rock Creeku, v Trumbulu in v Perryu, pa me je pri časi najfinejšega ohajčana prevzela oglaševalna strast, ko se čudim, da se tako izvrsten ohajčan sploh da pridelati iz madisonskega in genevskega grozdja.

Pa vsega tega niti nisem bil, da se nisem spomnil, kaj so ti naši slovenski farmarji iz Madisona in Geneve vse naredili za svoje brezposelne rojake v Clevelandu, Collinwoodu, Euclidu, Newburgu in po splošni clevelandski naselbini. Med najlepše čednosti kulturnega sveta spada gotovo hvaležnost. In če je kdo hvaležen, sem gotovo jaz. Lansko leto so slovenski farmarji iz Geneve in Madisona podarili svojim brezposelnim rojakom v Clevelandu nad 200,000 funtov zdravega sadja in poljskih pridelkov. Ne samo, da so to podarili, pač pa so tudi sami zbirali, vozili v Cleveland in to vse na svoje stroške. In ker se mi je zdelo, da se na tem svetu vse tako hitro pozabi, sem zapisal te vrstice v spomin. Pri tem mislim, da nas slovenski farmarji v Genevi in Madisonu tudi v bodoče ne bodo pozabili. Bolj kot kdo drugi nas vselej poznajo.

In prav prijateljsko in rojalsko je, če se mi teh naših slovenskih farmarjev v Madisonu in Genevi spominjamo ob polletnih dnevih ter jih prijateljsko obiščemo, da se jim iskreno zahvalimo za njih toplo čuteče srce, za njih poznanje svojega

brata v potrebi, in tako ponovno dokažemo resnico pregovora: roka roko umije!

In pomnite, da je "Ameriška Domovina" dnevnik. Češar danes nisem napisal, se napiše lahko jutri ali pozneje. Današnji dopis je uvod za novice iz krogov naših slovenskih farmarjev v Genevi in Madisonu,

MARIAN PFEIFER,
NEW YORK:**V TEM CILJU NAŠ SPAS**

Naše izseljeništvu, ki predstavlja deseto banovino Jugoslavije deluje v živahnem tempu na kulturnem polju. Težka je naloga razvijati kulturni program in to v tujini, brez vsake podpore domovine. Narodni in prostvetni domovi so spomenik našega izseljeništvu, največji izraz požrtvovalnosti, medtem ko se mora vsak posameznik težko boriti za svojo socialno pozicijo. Ta trud po prizadevanju kulturnega podviga je vreden globokega spoštovanja vsakega naroda. S kulturnim napredkom je tesno zvezan nadaljni obstoj našega izseljeništvu, njihovih kulturnih domov in podpornih jednot.

Mladina je up vsakega naroda! Treba jo je moralno in gmočno dvigniti, dati pa občutek svobodnega udejstvovanja. Tu rojena mladina, ki predstavlja novo moč zdravega realizma, dalekovidnosti, modernejših praktičnih upogledov in metod, bo igrala najvažnejšo vlogo pri splošni ureditvi domovine njihovih očetov. Že danes moramo posvetiti temu vprašanju največjo pažnjo. Ta mladina, ki pa je počela do danes edinole ameriške šole, mora biti točno informirana z ozirom na bodočnost o splošnih prilikah Jugoslavije. Treba jo je zainteresirati o gospodarskem pogledu, o možnosti ekonomskega razmaha naše domovine, kakor o povzdigi kmetijstva in industrijalizacije v najmodernejši formi. Nove moči praktičnega znanja svetovnega naza so nam nujno in neobhodno potrebne. Nesmiselna politična borba, ki se je izvajala v prošlosti naše domovine, je ubila moralni čut naše mladine. Vendar pa še vedno prevladuje zdrav optimizem in ko bo država urejena, takrat nam bo aktivno sodelovanje naše mladinske emigracije dobrodošlo. Namesto, da bi se visoke pozicije naše industrije odstopale tujcem, naj bi se na ista mesta zaposlilo našo novo gospodarsko silo, ki predstavlja komercialno dobro kvalificirano tukajšnjo našo mladino. Naša skupna dolžnost je, da že danes delujemo pri

stremljenju naše mladeži, saj je v njenem lastnem interesu kakor interesu njihovih starišev. Da pa se more ta ideja realizirati, smatram potrebno ustanovitve

POROČILO IZ BELE LJUBLJANE

Euclid, O.—Ker se čas naše proslave četrte obletnice "Ljubljane" hitro nagiba proti svojem koncu, zato se prav tako hitro z naglico vse pripravljajo za to proslavo. Tu in tam vidimo, kako naši rojaki krasijo in barvajo svoje lize. Ako jih vprašate, zakaj da vsi ravno sedaj lepšajo lize, bodo rekli, da za parado četrte obletnice Ljubljane, katere se vrši na 5. junija. Parada se bo vršila doli k našim sosedom v Collinwood, pod vodstvom Mr. F. Svetka. Nadalje tudi po naši Ljubljani. Komur je le mogoče, neaj se te parade udeležiti. Natančneje o paradi sledi.

Nadalje bomo imeli ta dan tudi velik vrtni koncert na prostori Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., pri katerem bo nastopilo več pevskih društev in zapelo nekaj lepih in veselih slovenskih pesmi. Pevska društva so sledeča: Pevski odsek dramskega društva "Adrija," ki obstoji in se vežba nekako štiri mesece v našem domu. Drugo je društvo "Soča" iz Collinwooda, ki ima izvrstne pevске moči, katere ste že slišali pri večkratnih nastopih. Tretje je pa nam dobro poznano slovensko pevsko društvo "Jadran," tudi iz Collinwooda. Tudi te smo že slišali pri koncertih in operah. Vsa tri zgoraj imenovana društva nastopijo v nedeljo 5. junija ob

TRINERJEVO GRENKO VINO
proti zaprtju, slabemu apetitu, glavobolu, izgubi spanja. V vseh lekarnah.

ki bodo v kratkem sledile.
Madison.

MARIAN PFEIFER,
NEW YORK:**V TEM CILJU NAŠ SPAS**

Naše izseljeništvu, ki predstavlja deseto banovino Jugoslavije deluje v živahnem tempu na kulturnem polju. Težka je naloga razvijati kulturni program in to v tujini, brez vsake podpore domovine. Narodni in prostvetni domovi so spomenik našega izseljeništvu, največji izraz požrtvovalnosti, medtem ko se mora vsak posameznik težko boriti za svojo socialno pozicijo. Ta trud po prizadevanju kulturnega podviga je vreden globokega spoštovanja vsakega naroda. S kulturnim napredkom je tesno zvezan nadaljni obstoj našega izseljeništvu, njihovih kulturnih domov in podpornih jednot.

Mladina je up vsakega naroda! Treba jo je moralno in gmočno dvigniti, dati pa občutek svobodnega udejstvovanja. Tu rojena mladina, ki predstavlja novo moč zdravega realizma, dalekovidnosti, modernejših praktičnih upogledov in metod, bo igrala najvažnejšo vlogo pri splošni ureditvi domovine njihovih očetov. Že danes moramo posvetiti temu vprašanju največjo pažnjo. Ta mladina, ki pa je počela do danes edinole ameriške šole, mora biti točno informirana z ozirom na bodočnost o splošnih prilikah Jugoslavije. Treba jo je zainteresirati o gospodarskem pogledu, o možnosti ekonomskega razmaha naše domovine, kakor o povzdigi kmetijstva in industrijalizacije v najmodernejši formi. Nove moči praktičnega znanja svetovnega naza so nam nujno in neobhodno potrebne. Nesmiselna politična borba, ki se je izvajala v prošlosti naše domovine, je ubila moralni čut naše mladine. Vendar pa še vedno prevladuje zdrav optimizem in ko bo država urejena, takrat nam bo aktivno sodelovanje naše mladinske emigracije dobrodošlo. Namesto, da bi se visoke pozicije naše industrije odstopale tujcem, naj bi se na ista mesta zaposlilo našo novo gospodarsko silo, ki predstavlja komercialno dobro kvalificirano tukajšnjo našo mladino. Naša skupna dolžnost je, da že danes delujemo pri

stremljenju naše mladeži, saj je v njenem lastnem interesu kakor interesu njihovih starišev. Da pa se more ta ideja realizirati, smatram potrebno ustanovitve

Ustanavljanje knjižnic, čitalnic, kjer naj bi imel naš človek potom dnevnih novih iz starega kraja, gospodarskih publikacij in kulturnih revij priliko spoznavanja vseh splošnih prilik domovine. Prireajo se večerni jezikovni tečaji spojeni z geografskim in historičnim predavanjem. Organizira se vsakoletno poučno ekskurzijsko potovanje v stari kraj, da ima tu rojena mladež priliko spoznavanja naravnih krasot, splošnih kulturnih in ekonomskih prilik domovine. Vsa naša prosvetna društva dobijo brezplačno vse potrebni material, kakor igrokaze, note itd. Po vseh kolonijah se prirejuje filmska predavanja gospodarskega kulturnega značaja. Priredi se vsakoletna prireditve, pri kateri sodelujejo vsa društva članice.

Do danes so morala vsa društva oglaševati svoje prireditve in seje, kar je seveda stalo mnogo denarja. Istotako bo naloga zajednice oglaševati na posebnem prostoru vsake novine seje in prireditve vseh v njej včlanjenih društev. S tem pa bodo zopet posamezna društva prihranila popreje ves v oglaševanju denar.

Za danes sem navedel obnove poteze zamišljene kulturne zajednice, medtem ko se da program zelo razširiti na splošno dobro našega naroda.

Nadalje smo tudi povabili na to našo četrto obletnico proslave Ljubljane nam dobro poznane rojake, pesnika in izbornega govornika, Mr. Ivan Zormanja iz Clevelanda, ki se je radevolje odzval našemu vabilu, ter bo nastopil kot govornik na naši proslavi. Vsak ga bo gotovo rad slišal, ker vemo, da si bo za ta dan pripravil najboljšo temo, ki spada k takim prireditvam. Nastopilo bo še nekaj drugih govornikov, katerih imena bomo priobčili prihodnjič. Najbolje je, da pridete osebno in boste videli in slišali vsi in vse, kaj bomo imeli.

Kaj pa naši županski kandidati? Njč nam niso še objubil, kaj bodo storili za nas, ako bodo izvoljeni. Zatorej ven z izjavo, da bomo vedeli za koga voliti. Volili bomo gotovo za onega, ki nam bo dal najboljše pogoje.

Mathew Debevec,
tajnik S. D. Doma.

Če verjamete al' pa ne.

Človek se vsak dan kaj novega nauči, ako je odprte glave. In tako sem tudi jaz zvedel nekaj v soboto, da sem sedaj na jasnem. Že dolgo me je namreč morilo vprašanje, zakaj imajo vsi naši farmerji svoje vinograde tako blizu hiše. Tako so pri rokah, da bi skoro kar skozi okno obirali jeseni grozdje. Ta svetovni problem mi je rešil v soboto večer farmer Pintar, ki je rekel, da sedaj, ko okopavajo trto, pa vselej, kadar obrne, stopi v hišo, da enega stisne. "Samo to je škoda," je rekel Pintar, "da nimam na vsakem koncu vinograda po eno hišo, pa bi lahko enega stisnil na tem koncu, enega pa na onem."

Sedaj, ko farmerji s pljuči okopujejo trto, pravijo, da "zvrčajo" zemljo k trti. Jeseni jo pa "zvrčajo" od trte. To "zvrčanje" ni šlo v glavo našemu uredniku, ki se je čudil, da zemljo sploh kedaj zvrčajo od trte. Po njegovem mnenju bi jo bilo treba vedno zvrčati k trti, a nikdar od nje. Tone Debevec mu je nekaj časa tolmačil, ko je pa videl, da take stvari urednikom ne gredo v glavo, je rekel, da so tako delali, da delajo in da bodo, pa če se vsi uredniki na glavo postavijo.

Tudi John Anžiček iz Girarda je imel nekoč farne, tako pripoveduje ustno izročilo. Ker je bila farma bolj na samotni (seve), farne niso v mestu, ampak vse zunaj na deželi, je mislil, da bi dobil kakega hudega psa, ki bi kazal zobe raznim nepoklicanim gostom ponoči. Anžiček je sicer že imel malega psička, pa ta je bil bolj za figuro, da je dajal glas od sebe. Anžiček je takole modroval: "Če kupim velikega, hudega psa, pa bo dajal ta mali štim, ta veliki bo pa zagrabil, pa se bo stvar dobro izšla!"

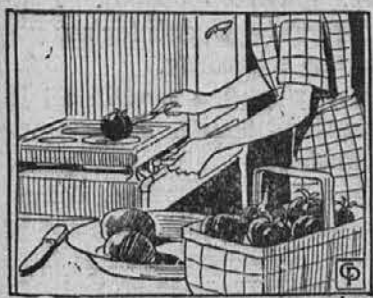
In nekoč vidi pri nekem farmerju velikega psa, ki je bil priklenjen. Misli si je, da mora biti to grozno hud pes, da ga imajo priklenjenega in da bi bil zanj ravno prave sorte. Pogovorita se s farmerjem za psa in John ga prične domov. Doma ga lepo priveže na močno verigo, da se ne bi morda mrha strgala in komu hlače pomerila. Toda pes je bil videti popolnoma normalen, zato ga Anžiček nekoč za poskušnjo spusti z verige, da vidi, če bo res koga ugriznil. Toda pes je bil tak, kot drugi psi: vsakemu je prijazno pomahal z repom in bolj poznanim je celo v roke segel in sklepal ožje prijateljstvo na veliko mero.

"Saj ni tako hud, kot sem mislil," je rekel razočaran Anžiček, "pa je morda bolj hud ponoči." Neke noči ga zbudi žena, češ, da je slišala zunaj nek ropot in da so gotovo roparji zunaj, ki iščejo vhoda v hišo.

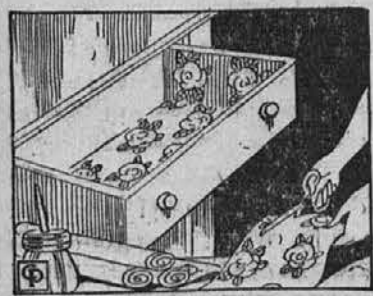
"Njč se ne boj," je tolažil John ženo, "kar lepo zaspi. Saj sta zunaj naša psa; ta mali bo zalajal, ta veliki bo pa pograbil in če je kdo, jo bo gotovo ubil." Žena ga pa le naganja, naj gre pogledat. "No, bom pa šel," se končno juneško odloči Anžiček. "Vzel bom revolver in zunaj pred vrati dvakrat ustrelil. Če se res kdo plazi okrog hiše, jo bo gotovo ubil, ko bo videl, da smo tukaj ljudje, ki se ne tikamo z vsakim."

Potihoma stopi John skozi vrata na prag, pogleda okrog sebe, če je vse varno, potem pa vzdigne revolver visoko v zrak, zamaži in trikrat ustrelil: bum, bum, bum. Komaj pa zagrmel strel, pa že pridrvita okrog vovala oba njegova psa. Ta mali plane Anžičku med nogami v hišo in naravnost pod posteljo, ta veliki pa, ki je videl, da je na pragu drenj, se zapraši skozi okno naravnost v klet, da je kar mrežo potegnil za seboj. Tako je John spoznal hrabro srce svojih psov, na katere je poprej toliko zidal.

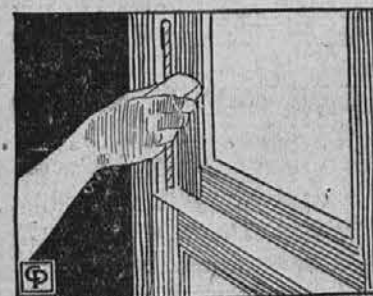
Za naše gospodinje

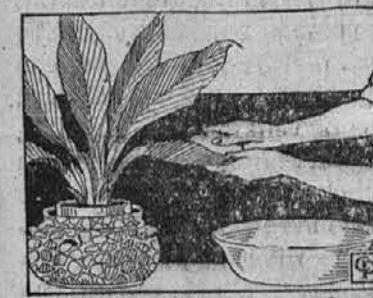
Paradižniki se lahko olupijo, ako se jih drži za trenutek na ognju na štedilniku.

Kadar daste papirat sobe, spravite razne odrezke od papirja, zlasti one, na katerih so naslikane rože. S temi papirjate predale pri omarah znotraj, kar jih jako olepša.

Kadar okna ne tečejo rada gor in dol, je morda vzrok temu otrdela vrv, na kateri so pritrjeni uteži. Namažite te vrvi z milom in vrv bo postala voljna.

Sobne cvetlice je treba vsakič omesti z milnico. Omočite voljno ščetko (najbolje tako iz blaga) v milnico in zbršite prah z listov na cvetlicah. To jako poživljuje cvetlice.

Kadar so tapetirani stoli v sobi obrabljeni, oblecite jih z lepobarvanim blagom. Pohištvo bo izgledalo kot novo.

Ako hočete očistiti mlinček za kavo, zmeljite skozi mlinček pest riža.

VESTI IZ DOMOVINE

—Tregika težavnega splavarkega poklica. Te dni je bil v Krškem Florijanov sejem, ki je privabil posebno mnogo splavarjev. Vzdržal obrežja so stali splavi savinjskih mornarjev. Vsak izmed njih dobro pozna krški most, ki je zahteval že mnogo žrtev. Tako je tudi ta dan postal žrtev pilotov krškega mostu preizkušen splavar, gospodar, po domače Beštelak iz Okonjine pri Mozirju. Gospodar splava Beštelak je s svojim krmarjem nadaljeval vožnjo proti Breži-

cam. Usodno je bilo to, da sta s krmarjem izbrala prehod pod krškim mostom pri pilotih ob desnem bregu in ne, kakor ga splavarji običajno uporabljajo, pri levih pilotih. Ob desnem bregu dela Sava brzico, ki je splavarjem skrajno nevarna. Tok Save je gnil splav proti oddaljenim pilotom, splavarja pa sta ga ravnala proti bližnjim. Zgodilo se je, da je prvi del splava, na katerem je bil krmar, srečno prešel prehod, že v naslednjem trenutku pa je brzica pritisnila zadnji del splava z močnim sunkom ob pilot, da se je razbil, gospodarja Beštelaka pa je vznok vrglo v valove. Dasi nekoliko omamljen po udarcu, je Beštelak sredi razdvižnih valov še plaval in prišel med prednji in zaostali drugi del splava. Krmar z odtrganega splava mu je v vsej naglici priskočil na pomoč z desko, katere se je Beštelak oprijel, jo pa že v naslednjem trenutku izpuštil in izginil pod valovi. Medtem je priplaval na mesto tudi razbiti del splava, ki je nesrečnika pokril, da je bila rešitev nemogoča.

—Tri nesreče v Selški dolini. Mirne prebivalce Selške doline so močno presunile tri hude nesreče. Bridka usoda je najprej posegla na dom posestnika Tolarja v Zalem logu. Lani mu je požar uničil malone vso domačijo z gospodarskimi poslopiji vred. To za mladega in čvrste-ga gospodarja tako potrla, da je postal ves zamišljen. Bržkone v popolni duševni potrtosti si je sam končal življenje. Našli so ga obešenega. — Huda nesreča se je primerila uglednemu trgovcu in posestniku g. Zbontarju v Rudnem pri Dražgošah. Dasi sta roditelja posvečala vso pažnjo svojemu otroku, petletnemu edincinu, je hotela usoda drugače. Ko so Zbontarjevi za nekaj trenutkov pustili otroka samega, se je napotil k bližnji škarpni in padel v vodo. Ko deteta ni bilo od nikoder, so ga pričeli iskati, dokler niso našli trupelco v nizki vodi. — Tretja žrtev nesreče je postal neki voznik uslužben pri industriji Heinricharju na Trati pri Škofji Loki. Voznik je prišel pod voz in so mu kolesa šla čez obe nogi. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

—Smrtna nesreča vojaka novince. Nedavno se je na oseb-nem kolodvoru na Zidanem mostu pripetila huda nesreča. V neposredni bližini perona je bil do smrti povožen vojaški novinec Miha Slopšek iz Breziny. V teh dneh odhajajo naši fantje k vojakom. Iz krajev ob Posavju so se poslavljali fantje v ponedeljek in odhajali v spremstvu občinskih mož z osebnim vlakom, ki vohi zgodaj zjutraj iz Zagreba proti Ljubljani. V Brezicah je vstopila na ta vlak večja skupina fantov, med njimi tudi Slopšek. Vsi so bili židane volje, najbolj razposajen pa je bil Slopšek. Novinci so na Zidanem mostu izstopili. Tu jim je postajala dala na razpolago več udobnih osebnih vagonov, v katere so fantje vstopili. Ko so sprevodniki vsa vrata vagonov zapahnil, je stroj vozove potegnili proti Hrastniku. Vožnjo vagonov proti Hrastniku je opazil Slopšek, ki se je iz neznanega vzroka zamudil na peronu. Pognel se je s perona za vlakom. Več železničarjev ga je izkušalo s klci in tudi dejanski zadržati, toda Slopšek se je vsem iztrgal in je tek ob vlak, da skoči nanj. Tedaj pa se je spotalnik in padel tako nesrečno pod zadnji voz, da mu je šlo zadnje kolo čez trebuh. Vsaka pomoč je bila zaman in je mladenič v nekaj minutah izdihnil. Nesreča je vsekakor posledica preveč zaužitega alkohola. Slopšek v življenju ni ubogal železničarjev, kar je plačal s svojim mladim življenjem. Nepojmljivo pa je dejstvo, da vinjenim tovarišem ponesrečenca ni segla ta strašna nesreča do srca. Fantje so dalje rjevali in prepevali, kakor da se ni zgodilo nič posebnega.

—V Kostanjevici je umrl posestnik Anton Košak.

Pravni nasveti

Piše Frank V. Opaskar

Vsakdanji dogodek iz sodne dvorane:

“Ali je obtoženka v dvorani?” vpraša sodnik Geo. Harris na razporečnem sodišču.

“Da, gospod sodnik,” odvrne neka žena in vstane raz sedeža.

“Ali ste vi žena pritoženca?” jo vpraša sodnik.

“Da, gospod.”

“Ali je vaš odvetnik tukaj?” vpraša sodnik.

“Ne, ker ga ne potrebujem.” Sodnik ji nato prebere tožbo, katero je vložil njen mož za ločitev zakona in v kateri jo toži radi zanemarjanja njenih dolžnosti, in neznosnega trpinčenja, kakor pravimo po angleško “gross neglect of duty and extreme cruelty.”

“Ali se hočete kaj zagovarjati?” jo vpraša sodnik.

“Seveda,” mu odvrne toženka.

“Jaz nisem zanemarjala svojega moža ne svoje dolžnosti in nikdar mu nisem kaj hudega storila.”

Potem pa pokliče sodnik moža k sebi, ga zaprišeže in vpraša: “Vi trdite, da je vaša žena kriva v tem, da je zanemarjala svoje dolžnosti. Povejte, v čem je to storila.”

“Gospod sodnik, nikdar mi ne skuha jedi, hiše ne posnaži, perila ne opere in ne zlika in nobene stvari mi ne zašije.”

Sodnik se obrne proti ženi in ji reče: “Slišali ste pritožbe vašega moža, kaj pravite na to?”

“Jaz trdim, da sem bila vedno dobra proti njemu in da ga nisem zanemarjala. Nikdar ga nisem preklinjala in ne vpila nad njim kot to delajo druge žene. Nikdar ga nisem zalila in on nima pravice razporečiti me. Saj ga ljubim in hočem pri njem živeti.”

Sodnik se zopet obrne proti možu: “Vaša žena trdi, da je vedno lepo z vami postopala in da vam ni nikdar rekla žal besede. Kako je to, da jo dolžite slabih dejanj napram vam?”

Mož se nasmeje in reče: “Nikdar mi ni rekla žal besede, nikdar me ni udarila. To je že res, ampak tudi ničesar ni storila pri hiši. Zjutraj, ko sem vstal, je ona kar naprej ležala in sam sem si moral skuhati zajetek. Zvečer, ko sem prišel domov, ni bilo nič pospravljeno po hiši. Umazane čunje sem moral drugam nositi praat in večer je ni bilo nikdar drugače, da sem si jo sam skuhal. Ona je pa vedno naprej sedela v naslonjaču in kaj brala. Brigala se ni za nič in še zmenila se ni, če sem jo okregel.”

“Ali je to resnica?” vpraša sodnik ženo, “da niste kuhali in ne čedili po hiši. To so vaše dolžnosti, katere mora vršiti vsaka žena preprostega delavca, kot je vaš mož.”

“Ubijala se res nisem in prala tudi ne, ampak dobra sem bila proti njemu vedno, saj se še kregala nisem z njim.”

“Potem pa govori vaš mož resnico, ko vas toži zanemarjanja vaših dolžnosti?”

“Seveda! Ampak to ni zanemarjanje ženskih dolžnosti in trpinčenje njega samega. Če-tudi mu nisem kuhala in prala, pa sem mu bila vendar dobra, ko je bil vedno tako siten. Ko me je kregal, ga še pogledala nisem, nikar da bi se še z njim prepirala.”

Sodnik se ji nasmeje. “Preveč zahtevate od vašega moža, da bi on ves dan trdo delal in potem pa še doma kuhali in čedili sam. Ni zadosti, da se ne prepirate in ga ne preklinjate in da ga ne tepete. Dolžnost vaša je pomagati mu, kolikor ste zmožni.”

“No, pa vendar mu nisem nič hudega storila...”

“Nič hudega in nič dobrega,” odvrne sodnik. “Ni njegova dolžnost vzdrževati ženo samo za figuro v hiši. Žena ima svoje dolžnosti za opravljati in ker jih vi niste storili, vas razpore-

POSLOVENIL DR. A. R.:

CARSKI SEL

Na njegovo povelje so bili namreč v Angaro napeljali potoke nafte!

Na desnem bregu so med Irkutskom in poškovskim trgov izvirali mogočni studenci nafte. Ivan Ogarev je sklenil, da s to strašno snovjo zapali Irkutsk. Zato se je polastil neizmernih skladišč, v katerih je bila shranjena gorljiva tekočina. Treba bi bilo samo podreti del njihovi-zidov in nafta bi začela iztekati v mogočnih curkih.

To se je zgodilo isto noč pred nekaterimi urami. Zato je plav, na katerem so se vozili pravi carski sel, Nadja in begunci, držal po rudniškem olju. Prebil so zidove shramb, v katerih je bilo na milijone kubičnih metrov nafte, in gorljiva tekočina je udrla kakor hudournik po posev-nih tleh v reko ter se razlila po njenem površju.

Tako se je znal vojskovati Ivan Ogarev! Bil je pač zaveznik Tatarov in se vedel kot Tatar proti svojim lastnim rojakom!

Zažgano predivo je padlo v Angaro. Hipoma se je vnela vsa reka, kakor bi po njeni strugi tekla sam vinski cvet. Ogenj se je razširil navzgor in navzdol z električno hitrostjo. Modrikasti ognjeni valovi so se zibali med bregovima. Nad njimi so se valili gosti oblaki dima. Nekateri ledene gručice, ki so plavale navzdol, so se v goreči tekočini topile kakor vošek na razbeljeni peči in izhlapevajoča vodna para se je sikajoč vzdigovala v zrak.

Istočasno se je zaslislalo prasketanje pušk na severni in južni strani mesta. Topovi v taborišču ob Angari so začeli zamoloko grmeti. Več tisoč Tatarov je naskočilo okope. Lesehe hiše ob obrežjih so se v nemalo vsepovsod. Nočna tema se je umaknila strašni svetlobi.

“Tak vendar!” si je dejal Ivan Ogarev.

Po pravici si je lahko čestital. Njegov grozni načrt se je posrečil. Branivci Irkutsk so bili naenkrat med tatarskim napadom in strašnim požarom. V zvonikih je bilo plat zvona. Vse, kar je bilo zdravega med prebivalstvom, je hitelo na ogrožene točke in h gorečim hišam, kajti požar bi se lahko razširil na vse mesto.

Vrata na Glavni cesti so ostala skoraj nezastražena. Pri njih je bilo le malo branivcev, ki so jih po nasvetu Ivana Ogareva izbrali iz majhne čete pregnancev. Izdajavec je hotel namreč vso krivdo zvrniti na druge, češ, da je bilo nesreče krivo politično sovraštvo.

Ivan Ogarev se je s ploščadi vrnil v sobo, ki je bila od goreče Angare vsa razsvetljena, in se hotel izmuzniti iz palače.

Komaj pa je odprl vrata, je v sobo planila neka ženska v premočni obleki in z razmršeni lasmi.

“Sangara!” je vzkliknil Ivan Ogarev presenečen, ker si ni mogel misliti, da bi bila ženska kdo drugi kot ciganka.

Bila ni Sangara, ampak — Nedja!

V istem trenutku, ko je mladenka na ledeni plošči kot zadnjem zavetišču zapazila, kako se požar širi po Angari, in je prestrašena zavpila, jo je prijel Mihael Strogov in se z njo potopil v vodo, da v globini najde zavetje proti plamenu. Plošča, ki ju je nosila, je bila tedaj od prvega irkutskega nabrežja oddaljena samo še kakih trideset sežnjev.

Mihael Strogov je pod vodo spaval h kraju in se z Nadjo povzpela na obrežje.

čim. Mož je prost in nima nobene dolžnosti vas še naprej vzdrževati, ker je krivda vaša, da ne moreta skupaj živeti.”

Končno je vendarle dosegel svoj cilj!

Bil je v Irkutsku!

“V palačo carskega namestnika!” je kliknil Nadja.

Prej kot v desetih minutah sta bila že pred vhodom palače. Ob njenem zidovju so sikali dolgi plameni iz Angare, ki pa je niso mogli zažgati.

Na oni strani so bile vse obrežne hiše v plamenu.

Mihael Strogov in Nadja sta brez težave stopila v palačo, ki je bila odprta za vse. V splošni zmešnjavi ju ni opazil nihče, dasi sta bila vsa premočena.

Častniki, ki so prišli po povelja, in vojsaki, ki so hoteli, da jih izvrše, so se gnetli v veliki pritlični dvorani. V tej gneči sta se Mihael Strogov in mladenka naenkrat zgrešila, da nista vedela drug za drugega.

Nadja je tekala po dvoranah v pritličju, klicala svojega tovariša in prosila, naj jo peljejo pred velikega kneza.

Pred njo so se odprla vrata, ki so držala v razsvetljeno sobo. Vstopila je in nepričakovano stala pred človekom, ki ga je že videla v Išimu in Tomsku, pred zločincem, ki je čez nekaj minut hotel mesto odpreti sovražnikom.

“Ivan Ogarev!” je zavpila na vse grlo.

Ko je lopov zaslišal svoje ime, je zatrepetal. Ako bi se zvedelo njegovo ime, bi spodleteli vsi njegovi načrti. Ostalo mu ni drugega, kakor ubiti vsakega, ki bi ga izgovoril.

Ivan Ogarev je planil proti Nadji.

Toda mladenka je zgrabila svoj nož in se naslonila na zid, hoteč se braniti.

“Ivan Ogarev!” je zavpila vnovič, dobro vedoč, da ji bo to prekleto ime priklicalo ljudi na pomoč.

“Ali ne boš tiho?” je siknil izdajavec.

“Ivan Ogarev!” je zavpila tretjič neustrašena mladenka z glasom, ki ga je njeno sovraštvo podvojilo.

Ivan Ogarev je besen potegnil bodalo izza pasu, skočil proti Nadji in jo potisnil v kot dvorane.

Bilo bi po njej, ako bi lopova ne bila nenadoma zgrabila železna roka in ga treščila na tla.

“Mihael!” je zavpila Nadja.

Bil je Mihael Strogov.

Slišal je, da je Nadja klicala na pomoč. Sledeč njenim klicem je prišel do sobe Ivana Ogareva in vstopil skozi odprta vrata v sobo.

“Nič se ne boj, Nadja!” je dejal in se postavil med njo in Ivana Ogareva.

“Oh,” je vzkliknila mladenka, “pazi, brat! ... Izdajavec je oborožen! ... Tudi vidi dobro! ...”

Ivan Ogarev je vstal. Misleč, da bo s slepcem lahko opravil, se je vrgel na Mihaela Strogova.

Toda slepec ga je zgrabil z eno roko za prsi, mu z drugo izvil bodalo in ga vnovič podrl na tla.

Ivan Ogarev, bled od besnosti in sramote, se je spomnil, da ima meč. Potegnil ga je iz nožnice in se iznova vstopil pred Mihaela Strogova.

Tudi on ga je spoznal. Kaj mu hoče slepec? Boja s slepcem se mu pač ni bilo treba bati!

Nadja se je prestrašila nevarnosti, ki je grozila njenemu tovarišu v tako neenakem boju, skočila k vratom in začela klicati na pomoč.

“Zapri vrata, Nadja!” je dejal Mihael Strogov. “Ne kliči nikogar, ker hočem stvar opraviti sam! Carskemu slu se danes ni treba bati tega lopova. Naj se le približa, ako se upa! Pričakujem ga!”

Ivan Ogarev se je potuhnil kakor tiger in ni izgovoril besedice, da slepec ne bi slišal niti njegovega koraka niti njegovega diha. Hotel ga je smrtno zadeti, preden bi ploh slutil, da se mu približuje. Izdajavec ni mislil na to, kako bi se bil, ampak samo na to, kako bi umoril one-ga, kateremu je ukradel ime.

Prestrašena Nadja je z a-

upanjem in občudovanjem gledala strašni prizor. Zdelo se ji je, kakor bi hladnokrvnost Mihaela Strogova hipoma prevzela tudi njo. Mihael Strogov je imel sicer samo svoj sibirski nož in ni videl svojega nasprotnika, ki je bil oborožen z mečem. Toda kakšna milost iz nebes ga je podpirala, da ga je tako visoko nadkriljeval? Skoraj brez vsake vidne kretnje je spretno odbijal konico izdajavčevega meča.

(Dajle prihodnjic!)

Policija je začela “čistiti” Chicago

Chicago, 31. maja. Zvezni prohibicijski agenti so začeli čistiti mesto Chicago, kot za nekako predpripravo za konvencijo republikancev, ki se snide v najbližjem času v tem mestu. Včeraj so prohibicijski agenti naredili pogon na 28 prodajalen z opojno pijačo. Aretirali so v njih 40 oseb. Nad 100 prohibicijskih agentov je na delu. Ponekod so se jim ljudje uprli, toda suhači so bili v takem številu, da je bil vsak odpor zaman. Mnogo prodajalen z opojnimi pijačami, ki so poslovale leta in leta, so začasno zaprli.

Farmarski sin je hotel ubiti starše

Wadesboro, Illinois, 31. maja. 24 letni Philip Jordan je napadel z britvijo svojega 72 let starega očeta, nakar se je vrgel na mater. Oba sta dobila močne poškodbe. Mati, ki je ležala poleg svojega moža, je končno prišla sina in ga držala, dokler ni prišla pomoč. Dobila je medtem številne rane. Sina so odpeljali v ječo, kjer je poskusil storiti samomor, ko se je z glavo zaletel v zid. Mlademu možu se je najbrž omračil razum.

Zamorec podpredsedniški kandidat

Chicago, 31. maja. William Foster je bil imenovan od komunistične stranke za predsedniškega kandidata, dočim so imenovali James Ford-a, Zamoreca, za podpredsedniškega kandidata.

MALI OGLASI

Občno zborovanje

Občno zborovanje dramskega društva Anton Verovšek se vrši v petek, 3. junija, zvečer, v navadnih prostorih Slov. Del. Doma. Ob 8 uri je pričetek redne mesečne seje, nakar se prične z obnim zborom. Na dnevnem redu je za rešiti več važnih stvari, kot so pravila, volitev odbora za prihodnje leto in več enakih zadev v korist društva. Ker je ta seja tako važna, je dolžnost vsakega člana, da je gotovo navzoč. Torej pridite vsi brez izjeme, stari in mladi na to važno zborovanje.—Predsednik.

Pozor!

Ker nameravam v kratkem odpotovati v staro domovino prosim vse one, ki mi dolgujejo, da se zglašijo pri meni, kot prosim tudi vse one, katerim sem kaj dolžan, da pridejo po svoje. Rad bi videl, da bi bilo vse poravnano in v redu.

Anton Zihnerle
6009 St. Clair Ave.

Naprodaj je

slovenska mesnica in grocerija. Jako poceni. Zelo ugoden prostor. Pokličite KEnmore 3153. (X)

Delo išče

slovenski karpeniter. Bi šel rad na farne, kjer bi lahko dosti pomagal. Za naslov se pozve v uradu tega lista. (130)

NAZNANILLO

Naznanjam članicam podružnice št. 10 SZZ, da se udeležite seje v četrtek 2. junija, ker na tej seji bo volitev nove tajnice, ker jaz sem resignirala maja meseca in sedaj si izvolite novo tajnico, da bo v vaše zadovoljstvo.

Louise Milavec, tajnica.

Zahvala

Tem potom se spodaj podpisana najlepše zahvaliva vsem našim številnim prijateljem in prijateljicam za tako nepričakovani sestanek (surprise party) ob priliki mojega rojstnega dne. Lepa hvala Mr. in Mrs. Ed. Posh za rabo prostorov in tako izvrstno vsestransko postrežbo. Srčna hvala Mrs. Mary Makovec za njen trud in delo, katerega je na tako tih in premeten način izvršila.

Povabiti toliko število bližnjih naših prijateljev in prijateljic je veliko in mojestersko delo, posebno ker je bilo izvršeno brez naše najmanjše sumnje. Hvala Mrs. Frank Mervar za izvrstno vodstvo programa in za njene ganljive besede. Hvala naši Jenie, katera nikdar ne pozabi svojih roditeljev. Imena vseh udeležencev nama bodo ostala v nepozabnem spominu do konca našega življenja. Hvala vsem skupaj za lepe čestitke, darila ter za krasen zabavni večer. Ob priliki želimo in hočemo povrniti.

Mr. in Mrs. John Gornik.

Zahvala

Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 55 S.D.Z. se na tem mestu iskreno zahvaljuje društvu sv. Jožefa št. 110 in društvu Srca Marije št. 111, K.S.K.J. v Barbertonu za prijazni sprejem in tako izvrstno postrežbo, ki so jo izkazali našemu društvu ob priliki srebrnega jubileja dne 29. maja, ko smo se mudili v njih prijazni naselbini. Žal, da je čas tako hitro potekel in smo se morali prehitro posloviti iz Barbertona in se vrniti v Cleveland. V prijaznem spominu nam ostane Barberton, dr. sv. Jožefa in dr. Srca Marije in ondodni Slovenci! Bog vas živi. Za društvo Presv. Srca Jezusovega št. 55 S.D.Z. Geo. Smolko, predsednik, Joseph Grdina, tajnik, Stepan Graj, blagajnik, (Prekmurski Slovenci).

Prodajalec se sprejme

mlad mož, Slovenec ali Hrvat, ki stanuje na vzhodni strani mesta, ki ima avtomobil. Izvrstna prilika za poznanega moža, ki ima dobro osebnost. Pišite na urad tega lista svoje ime in naslov. (139)

V najem

se da stanovanje, štiri sobe, zgoraj, na 1238 E. 71st St. Kopalnice, pralnica, velika klet in podstrešje. Garaža na razpolago. Vprašajte na 6211 Carl Ave. (128)

Proda se

del farne, zelo poceni, od 20 do 40 akrov, 5 do 10 akrov gozda, s poslopjem ali brez. Farma se nahaja v Leroy, pri Painesville. Vzemite Road 86, potem pa Carter Road 3 milje. Vinograd, sadje. Lastnik V. Badalich. (May 27. June 1. 3. 8.)

WILLIAM A. VIDMAR

SOLOVENSKI ODVETNIK
212-214 Engineers Bldg.
Tel. MAin 1195
URE: 9 do 5
Ponedeljek, torek, četrtek
od 6.30 do 8. in v
soboto od 2 do 4, 6 do 8
18735 Chapman Ave.
Tel. KEnmore 2307-M

LED IN PREMAG

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SOLOVENSKI RAZVALEČ
LEDU IN PREMAGU
1194 E. 17th St.
Pokličite: KEnmore 4381

HYVIS

MAK OIL

PERRY'S SERVICE
STATION
6619 St. Clair Ave.

Vsakega je dolžnost, da se udeleži VOLITEV ŽUPANA in MISS LJUBLJANE. Dne 5. junija je zadnji dan volitev. Kdo bo? Kdo?

A. ACHLEITNER:

Gospodična s pošte

Za "Ameriško Domovino" priredil M. U.

Prvo poglavje

Osební vlak Južne železnice je zavozil v malo postajo, ustavil se in puhtel iz svojega dimnika, tako da je bila trenutno vsa postajica zavita v gost ne-prodiren oblak dima. Le malo potnikov je izstopilo iz voza tretjega razreda; neka gospodična srednje postave, priprosto a elegantno oblečena, par kmetič, a iz oddelka za kadilce je izstopil mladenič, krepke, sveže postave — pravi tip človeka-kmeta, katerega tudi mestna obleka ni mogla prikriti.

Od gostega dima se komaj vidi izhod, proti kateremu so potniki, odšli. Pri vratih pa je kričal postajni sluga, katerega so vsi sicer imenovali le "kolodvorskega vrabca": "Izhod! Pripravite vozne listke!" Ker je bilo le pet potnikov, ni bilo pri vratih mnogo drena. Že itak potrpežljivi ljudje oddajo svoje vozovnice ter odidejo mirno, veseli, da so prosti železniške tesno-be.

Kmetice se podajo proti bližnji vasi. Mladenič pa jo ubere po stezi, ki vodi za vasio, naravnost v hrib. Niti najmanj se ne briga za ljudi. Le hitro v pokrajino in gori, proti domu!

Pred postajo stoji edino še gospodična, z veliko torbo v desnici, ter se v zadregi ogleduje. Kako tudi bi tujka vedela pot v hribe! Razočaranje ji polagoma leže na obraz. Vsekakor je pričakovala, da jo bo kdo pričakoval z vozom — a nikjer ni nikogar. Konečno se odloči ter gre proti vasi, kjer že od daleč ugleda avstrijskega orla, a pod njim napis: "C. kr. poštini in brozjavni urad. C. kr. poštna uradilnica." Že hoče vstopiti v urad sam, ko prišvedra od neke star hlapec ter jo vpraša: "Brez zamere! Ali si ti nova poštarica?"

Gospodična, katero je način vprašanja vsekakor osupnil, pri-trdi, nakar pravi hlapec: "Košček poti od postaje sem te gotovo ni ubil, a meni pa je dobro storil ta četrť urice spanja. Ti si mlada, a jaz sem star. Pa brez zamere!" Vzel ji je torbo iz rok ter dejal, da bo zapregel. Ko bi pričakovala koleseljna, bi se nova ekspeditorka zelo motila, a vedela je tudi, da poseduje redkokdaj kaka pošta v hribih tako moderno vozilo. Vozček pa, ki bi imel služiti za prevoz v Jezersko vasi, je bil pod vsako kritiko. To šepasto, staro vozilo je vsekakor služilo v prvi vrsti prevažanju telet in prašičev, kar na njem je bilo dovolj ostan-kov teh domačih živil, kakortu-di še pesek in apno. In vzmeti je imel voz, da je bilo človeka strah bolečin že ob samem pogledu nanje. Nič boljši ni konj, star pingauer, katerega je s takimi ponosom vpregel stari hlapec, kakor bi imel voziti krono-glavo. Še vedno gleda gospodična Lina s strahom umazano vozilo, nakar pravi: "Na tem vozu naj se peljem?"

Hlapec le prikimava in pristavi: "Ako nočeš, moraš pač na brusiti noge! Edino mesar ima v vsej vasi voziček, pa smo si ga zate sposodili. Le prisedi, gospodična! Bolje je, slabo se peljati, kakor pa pete brusiti!" Ob teh besedah vrže Jože Linino torbo na voziček.

Lina pa premišlja, kaj ji je storiti. Med vožnjo bi si gotovo pokvarila obleko — a nove si vendar ne more s svojimi petnajstimi goldinarji na mesec tako kmalu kupiti. Zato tudi ko-nečno odgovori začudenemu hlapcu, da pojde raje peš.

Jože jo pogleda po strani, češ: ta "nova" pa je zdelasta, vendar se omeji le na kratak "Bigot!"

ki je veljal konju — in že sta odropotala po poti. Za njim se je podala tudi Lina, v mladih prsih kaj čudne občutke. Pot je delila vas v dva dela ter se že skozi vas polagoma vpenjala v hrib. Za vasio pa je postajala ob hitrem potoku strmejša ter se nato izgubljal v gost smrekov gozd.

Mladenič, ki je odšel raz postajo kar po stezi, je v gozdu polagoma v koraku zastal. Iz veselih prsi se odmevala preširna fantovska pesem, da je kar odmevalo od visokoležečih pečin. Kaj ne bi bil vesel! Končal je šolo, doktorsko diplomu ima v žepu. Danes se vrača doktor Ivan Gričar domov, tja v gorsko vasio, kjer mu je te-klja zibelka in kjer je tudi rastel, dokler ga niso poslali nekega dne v šolo. Danes se je vračal, gnala ga je domov neodoljiva si-la! Stran iz mesta! Poželje-nje po hribovskem zraku in pla-ninskem življenju, po hribih in zelenih tratah je preveliko in predolgo moral mladenič pogre-jati domovino, iz katere ga je pregnala mogočna očetova bese-da! Vsakokrat, ko se je spom-nil te očetove besede, se je mor-al nehote smehljati. Čeravno so tekle ob slovesu od domačije bridke solze in ga je prijemalo neznanako domotožje, vendar je bil Ivan danes staremu hvale-žen. Andrej Gričar, polgrun-tar iz Jezerske vasi je bil nam-reč prepričan, da je njegov po-ba Janez preneumen za kmečko delo, premalo postaven, da bi sploh mogel kdaj opravljati kmetovalske posle. Zato je tu-di vstrajal pri svojem sklepu: poba je preneumen, zato mora študirati in postati gospod! Pod besedo "gospod" so v Jezerskih hribih vsi razumeli duhovnika, a Ivan se je po gimnazijski matu-ri izognil semenišču ter je spo-ročil očetu pismo, da bo štu-diral medicino in sicer z ali brez njegovega denarja in dovoljenja. Stari Gričar je sicer kdel, a ker ni sin zahteval denarja, se je konečno udal. In tako se je Ivan preživljal s tem, da je jedel mloščino od vrat do vrat ter pod-učeval druge, mlajše učence. Kar pa je med študiranjem prišlo slanine in črne kruha, kaka potička in tudi kak goldinar v študentovo šrambo — nu, to je bila mamičina in Ivanova tajna.

Ivan obmolne, ker se beš do-mislil očetovega odloka! Ustne se mu zategnejo v smehljaj. "Preneumen sem bil za kmeta, zato sem postal doktor medic-ne. I, taka neumnost mi prija!" zavpije Ivan v gozd, a vsled ne-kakega šuma mu zadnje besede skoro na ušnih zamrejo. Iz-med grmovja se prikaže gozdar ter opozori potnika, da je vpitje v gozdu prepovedano. Ivan ga vljudno pozdravi, a gozdar si potnika natančno ogleduje. "Hm, zdi se mi, kakor bi vas poznal od neke," pravi. Ivan pa od-vrne: "Seveda — saj sem —"

"Stoj! Že vem: ti si Gričar-jev poba!" se smeje čuvaj ter poda Ivanu roko. Nekako dir-njen odvrne Ivan pozdrav, ker ga je skoro omalovažujoč odgo-vor vendarle osupnil.

V svoji grobi, hribovski na-vadi pa vpraša gozdni možak: "Si prišel najbrž na počitnice, poba, kaj? Me veseli! Vendar mi pa ne plši zverjadi s svo-jim glasnim petjem. Pa če boš hotel kdaj kasneje malo na lov, nu enega gamzka ti bom že do-volil, se pravi v mojem sprem-stvu. Saj veš, poba, da sem te vedno rad imel! Saj si bil naj-bolj lušten med vsemi!"

Sedaj pa je Ivan sklenil, da mora vendar malo povdariti ča-stiljivost svoje osebe ter pravi:

"Hvala, gospod gozdar! Ne bi mi ostajalo mnogo časa za lov. Par dni bom že lahko polenaril, potem pa moram pričeti s prak-so."

Začuden je pogledal starec mladeniča. "Brez zamere! Kaj boš pričel, poba?"

"Prakso! Končal sem študi-je — sedaj sem zdravnik."

"Za živino?"

"Vendar ne! Ljudi bom zdra-vil."

"Tako? Nak, ta je pa nova! Počil bom za smehom! Doktor hočeš biti? Mar nisi bil celo za kmečko delo preneumen? Na, sedaj pa si doktor! Nu, ti pa želim mnogo sreče! Mnogo de-la ne boš imel, gospod doktor! Saj še stari zdravnik ne zasluži dovolj za pod zob! Nu, stara škatlja se te bo gotovo razveseli-la! Bog naj te čuva, poba! Ko bo pa prišel zame čas slovesa, te bom že poklical, prej pa ne. Jaz se vedno sam zdravim, s ko-šutnikom. Če ga boš kdaj po-treboval, se le name obrni. Pa, Bog!"

Slabe volje je Ivan nadalje-val pot. Veselje do petja ga je minilo. Vrnitev v domovino si je doktor Gričar vendarle malo drugače predstavljal. Ako tudi kmetje tako mislijo, kakor tale gozdar, potem bo njegova prak-sa v domačih krajih vsekakor trnjeva pot. Vendar so gozdar-ji ljudje svoje vrste, docela raz-lični od kmetov. Pač je to po-sledica življenja v gozdu. S to mislijo se je Ivan potolažil, upa-nje se mu zopet vrne, ker se je zavedal važnosti vsega onega, kar se je na univerzi učil. Saj ni zamudil ves čas študij niti enega predavanja; najnovejša medicinska dela je temeljito pre-učil, najnovejša raziskovanja in razkritja na polju zdravilstva je sledil z največjim zanimanjem, tako da je položil vse izpite z od-liko. In kaj je to v primeri s tem besedičenjem podivjanega gozdarja! Zamah s palico je pričel, da ne da zanje doktor Gričar niti počenega groša.

Polagoma se pot dviga in za-puščata smrekov gozd. Repot vo-za, ki je prihajal po poti, je na-potil Ivana, da se je ozrl. I, saj ta odkakujouči, ropotajoči voz pozna! Ob njem gre Jože s pošte in s krepkimi "gi" opomi-nja konja, da mu ne zaspi sredi poti. Veselo zamrmra Ivan pred se: "Glej, glej, Jože je tudi še živ. In v tem mučilnem zaboju so me odpeljali tedaj v latinske šole. Nepokončljivi je tale voz za teleta in niti tedanji potok solz mu ni škodoval!" "Gi!" zopet zavpije Jože ter prepodi z bičem krivčljne obade. Ivan je počakal, da se je privlekel vz-poz, nato pa je nekako z viška pozdravil starega hlapca. "Bog, Jože! Še vedno ste pismoš?"

"Bog ga daj tudi vam! I, se-veda, še vedno sem pri pošti. Mar ste trudni? Boste prisledli? Radi mene že lahko, samo pred vasjo boste morali zopet dolj. Poštarica ne trpi zastojkarjev, jaz pa sem dobrega srca, in ved-no sem rad vljuden z ljudmi."

Ivan pa hodi s hlapcem ter hvaležno odvrne povabilo, ker je vedel, da bo konj itak vesel, če bo uspel na vrh hriba s praznim vozom. Hlapec pa se je skoro rezjezil in dejal: "Bodite tako dobri in mi ne zaničujte vozič-ka! Na njem so se vozili kaj bolj imenitni ljudje že, kakor ste pa vi, mlada kobilica!"

Ivan pa je vprašal, kaj je v vasi novega in s tem je odprl hlapčovo zatvornico. Dosti no-vega ni. Zadnji plaz je odnesel dve hiši. Grajsčak je postal še večji posebež ter sedaj sploh ne gre več iz hiše. Stara Zapo-tokarca, ki je bila že nad vedno deset let stara, je umrla...

V Ivanu se je zganil zdravnik, zato je vprašal: "Kaj pa je manjkalo Zapotokarci, da je umrla?"

Suhoparno je odvrnil hlapec: "I, zdravja!"

Ivan se je vgriznil v ustne ter molče koračil dalje.

Hlapec je nadaljeval s pripo-vedovanjem novic ter zagotovil, da je najnovejša ta, da bodo "pri Korlu" v nekaj dneh nastavili

plzensko pivo, ker monakovsko se je kmetom že pristudilo. Pa še ta je nova, da bo najbrže prišel starejši Gričarjev fant jutri kot doktor domov.

Veselo je dejal Ivan: "Gričar-jev poba ne bo prišel jutri."

"Tako? Zakaj ne?" je vprašal radovedni hlapec.

"Ker je že danes prišel."

Sedaj šele je Joža natančne-je pogledal mladeniča, premeril ga od nog do glave, ter namah izbruhnil: "I, seveda! Seveda, da je že prišel — saj si ti! Sa-kramiš, pa si zrastle! Korenjak si postal!" Hlapec je zadovolj-no gledal mladeniča, ki ga je ta-ko zaupno besedičenje vsekakor nekoliko jezilo. "Kaj pa boš se-daj, poba? Pravijo, da si postal doktor. Sedaj boš gotovo ljudi zdravil? Saj je prav! Stari zdravnik tako nič ne ve in daje vedno enake kapljice, ki so tako na salamansko grenke. Saj je prav! Jaz bom držal s teboj. Kadar se zopet enkrat ne bom počutil prav dobro, pa boš la-hko mazal okoli mene, kolikor boš hotel. Jaz že lahko marsi-kaj prestanem, mene ne pokon-ča vsaka stvar. Jaz bom tvoj odjemalec, a seveda zahtevati pa ne smeš ničesar. Nasprotno: ako mi daš deset goldinarjev, mi la-hko kak prst odrežeš in zopet priflinkneš, da se priraste!"

Ivanu je bilo kvantanja do-volj. Zato je tudi zastal. V resni-ci ga je jezilo, ker so ga tile hribovci tako omaloževali. Ven-dar pa, mar naj zameri tem otro-kom narave? Kje neki naj bi izvedeli, koliko učnosti je tre-ba, da si človek pridobi doktor-sko pokrivajo? Medtem ko se je Ivan zatopil v take misli, je prišla po poti v hrib Lina, rdečih lic in zasopla. Da bi se umaknil, mu je nemogoče, zato tudi gos-podično prijazno pozdravi. Tu-ja dama tu v tem hribu, pa sa-ma, kdo bi le bila? Kot pravi hribovec ni mogel Ivan svoje ra-dovednosti krotiti, in še predno se je zanesel, da je to nevljudno, že so klepetala njegova usta: "Dober dan, gospodična! Goto-vo prihajate s kolodvora in ste namenjeni v Jezersko vasi? Da? Nu, tedaj imava isto pot. Ako mi dovolite, vas bom spremljal. Jaz sem doma iz Jezerske vasi. Predvsem pa mi dovolite, da se predstavim: Doktor Gričar!"

Lina se nasmehe in odvrne: "Jaz pa sem nova poštarica in bom še danes nastopila svoje mesto v Jezerski vasi."

Ivan jo je začuden pogledal. Nekaj novega mu je bilo, da na-stavljajo sedaj tudi ženske urad-nike. Nehote je dejal: "Tudi poštarice imamo dandanes?"

Kaj človek vsega doživi, ako je dolgo z doma. Tedaj ne bo sta-ra Podbregarca več poštna eks-peditorka?"

"Baš njo bom zamenjala. V ravnatelstvu so nam reč mne-nje, da niso napol gluhi in napol slepi ljudje sposobni za poštno službo."

"Popolnoma na mestu. Tedaj gospodično bomo sedaj imeli na poštne uradu. Prav je tako! Nu, gotovo bodo ljudje sedaj rajši pisarili pisma!" Ivan se je vgriznil v ustne. Kako nerod-no se je njegovo laskanje glasi-lo! Saj kmetje okoli jezera nika-dar ne pišejo, ker te umetnosti le malokdo med njimi zna.

Polagoma se je dvojica bliža-la vrhu hriba. Tam pa se jima je pokazela naenkrat mirna, je-zerska površina.

"Kako krasno!" je vzkliknila Lina. Ivan pa je pripomnil, da je njegova domačija krasna in tudi dal duška veselju, da jo zo-pet vidi.

"Bili ste vsekakor v mestu, gospod doktor?"

"Seveda! Končal sem študi-je in nameravam nastopiti kot zdravnik v svojem domačem kra-ju. Veste, gospodična, za kmeč-ko delo sem bil preneumen!"

Lina se je zahihitala: "Tako? Kaj poveste?"

"To se pravi: moj stari je pri-šel do tega zaključka in vsled tega sem moral v šolo. Pa saj sem tega vesel!"

"Rada verjamem. Življenje

v hribih ima svoje senčnate stra-ni."

"Pač trdite to iz izkušnje?"

"Ne iz osebnih. Kar pa sem čula od tovarišic, vsekakor ni kaj vabljivo. Vendar pa mi bo-sta pomagala preko težkega za-četka zanimanje in ljubezen do dela."

"Gotovo, gospodična! Rad vam bom na razpolaganje, ako vam bom mogel jaz pri tem v kateremkoli oziru pomagati."

"Hvala vam! Vendar upam, da vas ne bom nadlegovala."

Ker sta medtem že prišla sko-ro do prvih hiš, se je zdelo Iva-nu primerno, da se od spremlje-valke poslovijo. Naznačil je gos-podični pot do poštnega urada, ki je bil nastanjen v neki kmeč-ki hiši, nad katere vratni se je šopiril dvoglavi cesarski orel.

Sam pa je zavil med hišami, da čimprej pride do domače hiše. Marsikatero radovedno oči so sledile mlademu, krepkemu mo-žu! Tedaj je ugledal pred seboj domačo hišo. Mehko mu je po-stalo pri srcu. Doma! Kako miren je dvor in hiša, čije šipe se blešče v solncu. Raz mostovž-vise v svoji žareči barvni čar-bi nageljni, njegovi ljubljenci, a geranije, fuksije in hortenzije v oknih dajejo vsemu nekaj do-mačega, ljubkega prijetnega.

Ob pogledu na to lepoto je Ivan kaj lahko odpustil vsem, ker ni-so obesili nad vrata pozdravne-ga venca. Vsakdanja, kakor ved-no, resna stoji pred njim roj-stna hiša. Izpod okerne se čuje vsiljivo kokodakanje kokoške, ki ne more dovolj glasno razkriča-ti, da je zlegla jajce. Na polju zunaj pa so sestre, ki režejo ko-ruzo ter jo spravljajo v šope. Ivan pogleda tja po polju ter se nasmehe, ker se domisli, da so sestre vendar, vsaj po mnenju njegovega očeta, bolj pametne. Zaukal je na glas, a iz hiše je prišla ljuba mamičica.

"Mati, ljuba, dobra mati!" Prirčen objem sledi temu po-zdravu, a nato si belolasa kmeti-ca ogleduje svojega sina. Iz oči ji odseva ponos. "Kako si zra-stel, Ivan! In tako bradat si! Saj te skoro ne bi spoznala! Pa si sedaj res pri kraju s študija-mi?"

"Za sedaj že! V zdravniškem poklicu pa je treba študirati vse življenje! Zdravnik ne more nikdar nehati z učenjem. Vedno pride kaj novega."

Neverjetno in skoro prestra-šena je jecala kmetica: "Ni sla-bo! Za toliko denarja, truda in skrbí se nisi dovolj študiral? Na, ako to čuje oče! Nikar mu tega ne povej. Saj veš, kakšen je. Na doktorstvo tako nič ne da. Pa vendar, pojdi v hišo sedaj. Skodelico mleka, masla in kru-ha sem že pripravila. Saj boš

lačen in žejen po tako dolgi po-ti." Vsa srečna je peljala mati sina v hišo. Prijetno je postalo Ivanu v starih, tako dolgo po-grešanih, okajenih prostorih in z izredno slastjo je srebal izvrst-no mleko. Mati pa ga je gleda-la in se veselila, da njen ljublje-nec tako korajžno zalaga. In povedala mu je, da je njegova čumnata že pripravljena in da je v njej tudi že veliki kovček, katerega vsebine se bratje in se-stre tako veseli.

Ivan pa se zasmeje: "Veseli se jim bo spremenilo v očet!"

"Zakaj? Otroci se pač veseli, da bo v njem kaj zanje."

"Ljubi Bog, mati, z vseučili-šča ne prinese človek drugega kakor, kar se je naučil in, če je bil srečen, doktorski klobuk."

Kmetica se začudi: "Tako ve-lik klobuk je v kovčegu?"

Ivan se je požuril, da materi vse obrazloži, vendar ga uboga, priprosta hribovska ženica ni mogla razumeti ter je vedno le trdila, da so to zelo čudne stva-ri. "In za 'gospoda' resnično nisi študiral?"

"Ne, postal sem zdravnik. Se-daj pa bom skušal prakticirati v svoji domači vasi."

"Tako, tako — samo če bo šlo!"

"Mora iti! Saj imam dobre volje in tudi sem se marsičesa naučil."

"Hm, že res! Saj veš, da ti jez želim najboljše! A trda bo, trda, mislim. Stari doktor ne bo prepustil nobenega svojih od-jemalcev. Ljudje pa tudi niso bolni tu gori. Kadar pa jim je kaj, pomaga navadno pader."

"O, temu bom kaj kmalu vodo izpodkopal. Še sedaj se veselim per zlomljenih nog, da jih bom lahko uravnal. In kakor je zdravljenje s serumi še mlado, vendar sem zadnje svoje goldi-narje potrošil za nakup teh, da jih ob prvi priliki preizkušam. Videla boš, mati, da bom s tem kar čudeže delal!"

Mamičica pa je začudena in sko-ro v zadregi gledala sina. Od-mev težke hoje jo vzdrami, hi-dro mu zasepeče: "Oče prihaja! Dobro se drži! Saj veš, da je čudak!"

Visoke, mišičaste, koščate a vendar gibke postave je stari Gričar. Ne bi mu človek prisod-il let, ako ne bi njegova dolga, gosta siva brada izdajala, da je že prekoračil prag starosti. Ob-raz mu je svež, roke velike, na-brekle dela, rujava gola kole-ba, zemazane in oguljene jerha-ste hlače-dokolenke, rujava raz-peta prsa in roke, v kolikor mu jih ni zakrivala groba srajca. Glavo pa mu pokriva star klo-buk, kateremu se že skoro več ne pozna barva. Tako je izgledal svež, krepak in zdrav, kakor da

bi se še vedno lahko brez skrbi spoprijel s tremi mladimi. Mno-ga manjša kmetica je zavpila prihajajočemu: "Stari, Ivan je srečno prispel."

"Že vem!" je zagodrnjal stari Gričar ter se priklonil da ne za-dene z glavo ob podboj. Ivan pa stopi očetu naproti ter mu po-nudi roko v pozdrav.

Hiter pogled z svetlih oči je premeril mladeniča, nato pa po-da kmet roko sinu ter pravi hladno: "Bog te sprimi, doma! Tedaj si doštudiral? Na, saj je vzelo dovolj dolgo! Škoda časa in denarja! Kaj boš pa sedaj?"

Ivan je imel na jeziku oster odgovor. Opazka o izgubljenem času in denarju ga je žalila, tem-več, ker se je dovolj revno pre-bil skozi študentovska leta, ne da bi dobil kake omembe vredne podpore od očeta, pač pa mu je še takse plačal nek dobrotnik. Da pa ublaži položaj, je hitro dejala mati: "Ivan je sedaj dok-tor in bo ostal pri nas."

"Kaj pa bo?" vpraša stari in iztegne roko po hlebec kruha.

Z lahno tresočim glasom je odvrnil Ivan: "Pričel bom prak-so v svojem domačem kraju. Prijavil sem se že deželnemu zdravniku in tudi drugo uredil. Sedaj pa si moram poiskati le še bolnikov."

"Te lahko iščeš na mesecu. Denar, ki smo ga izdali za to štu-diranje, že vidim, je bi bil vržen stran."

"Ampak, oče!" je vskliknila kmetica.

"Čisto stran vržen, pravim. Saj še stari zdravnik ne zasluži za življenje. Da ni v njegovem okrožju samostana, saj bi pri živem telesu stradal. Ga ni kru-ha v tem rokodelstvu! Nu, nekaj časa že lahko ostanem doma. Da bi pa na dolgo in široko tu na-ckolo lenaril — nek, tega pa ne trpim, saj veš. Ako morajo dru-gi trdo poprijeti, tudi zate ne bo postopanja, ti, vseučeni, dohtar, ki še pošteno ne znaš za grablje prijeti. Tako, sedaj veš, pri čem si! In name nikar ne računaj. Jaz sem zdrav kakor hrast. Ka-dar pa mi je kaj, tedaj se že sam ozdravim. Sedaj pa se le lepo vdomači v rojstni hiši! He, ma-ti, ali je njegova čumnata pri-pravljena?" "Vse je v redu, stari," odvrne kmetica.

Stari je pojedel kratec kruha, a Ivan je odšel v čumnato, da izprazni kovček. Vsakršno vese-lje ga je po tem očetovem spre-je-mu minulo, tako da je pustil knjige kar v kovčeku. Saj je že očitno, da ne bo dolgo ostal v očetovi hiši in da bo treba zopet kmalu misliti na skladienje knjig v kovček. Kljub vsej svoji lju-bezni do starišev je čutil, da se je prepad med očetom in sinom vsled šolanja le poglubil.

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

